

akt. 30/5 - 60

Gunnar Ekelöf på dansk

Den svenske digter Gunnar Ekelöf begyndte som surrealistisk lyriker. Fra denne nye basis udviklede han i løbet af 1940'erne en fasttømret, helt personlig musik og mystik inspireret poesi, som nu indtager sin plads blandt det interessanteste i nyere skandinavisk digtning.

Som prosaist har han skrevet flere kunstnermonografier, bl. a. om den længe »glemte« maler Carl Fredrik Hill. Men især har han i essays røbet sjældne kulturhistoriske indsigter og sans for den perspektivrige detalie.

Også i de prosastykker Jens Lund Andersen nu har oversat og samlet under titlen *Lyngkvisten*, udsendt i Hasselbalchs kulturbibliotek, er der spor af essayisten, selv om de alle er bygget op omkring et erindringsmotiv. Derimod giver de sjældent et indtryk af lyrikeren Ekelöf, kun den som kender digtene kan af og til finde sætninger der står tilbage som de aftryk, hvorfra poesien har kunnet lufte sig. Men som et supplement hertil er de små erindringsstykker i høj grad læseværdige.

Her er et par skitser fra barndoms-tiden »Mormor« og »Et fotografi« og en skildring af et ungdomssværmeri under en rejse til Scotland, som har god bouquet af mange års lagring. I »Zoologiske haver« ræsonneres der med slående parallel til menneskelivet over burdyrets reaktioner, og i »En som har læst for meget« får man et kupébillede af kontaktylster og

Gunnar Ekelöf

vanskeligheder ved det tilfældige møde. Klarest og fyldigst er dog »Fra

Vestkysten«, som fortæller om en engelsk flyverbegravelse i et fiskerleje i 1942. Her er både selvudleveling og tidsatmosfære.

Det er glædeligt at Gunnar Ekelöf med denne lille bog endelig introduceres på dansk. Måske kan den give flere læsere appetit på et videre studium af hans poesi, for det er i lyrikken han er virkelig stor. Inciterende som stadig oplever og nyskabende kompositør af poesi.

O. A.

Gunnar Ekelöf: *Lyngkvisten*. Oversat af Jens Lund Andersen. Hasselbalch. 68 sider, 4.50 kr.

Inf. 14/7 - 60

Fodtur i spejlkabinettet

Gunnar Ekelöf: »Lyngkvisten«. Prosastykker oversat af Jens Lund Andersen. Hasselbalchs Kulturbibliotek nr. 190. 67 s. Kr. 4.50.

DA Röntgens stråler var nyopfundne, brugte man kluntet det udtryk »at blive gennembe-lyst«.

I Gunnar Ekelöfs prosastykker kan man se virkeligheden gennem-belyst. Ikke af X-stråler, men af eftertænk erindring. Verden med dens udvortes spektakel har intet eget liv deri, men springer illusionistisk frem i skarpe, tyste glimt fra den mediterendes spejlkabinet. Den interesserer ham kun som tegn og symbol for hans eget sind — hvori har rigtignok kan finde alverden. Livet er bundet i jegerens tryllekreds, som kun døden kan løse.

Ekelöf er en stor lyriker og ingen ringe prosaist. Hans lyrik er stærk og oprindelig. Den kan synes »reflekterende« og »experimenterende«, — det grunder i hans fragmentariske stræben og ærlige uvilje mod det »fuldkomne« skønne bedreg. Hvad der er selvfølgeligt paa vers bliver nemt lidt krukke-t paa prosa. Den jævne tale har en drift til at udsone de kontraster, der i digtet faar lov at staa hen i uforsonlig klangkraft. Ekelöfs prosa slapper hans erkender-selvttugt. Det nyter ikke

at han anlægger flaner-mine alle-rede i titlerne: »Promenader« — »Udflugter« — »Virkelighedsflugt«; han er for alvorlig til æstetiske skovture. — Emnerne er upretentiøse; bedst er de stykker, hvor han vil granske sin egen myte. En fordærvet steg hos »Mormor« blotter Dødens kadaversjofelighed, eller »Et fotografi« fremmaner hans indeklemt faderhad. Men det gælder om dem alle, at digtenes slaaende nutid her i essayet er blevet en stadig, melankolsk datid. De sjælfulde betragtinger er aandfulde nok til at være mere end private, men man fristes til at læse biografi ud af dem: En ortodox opdragelse af en streng far, der ender som sindssvag. En tilværelse velbeskyttet mod verdens rædsler, der til gengæld huserer i det dulgte, tilmurede, nedgravne. En drømmerungdom, et ensomt ungarleliv, foruroliget af sjældent realiserede forelskelser. — Det er hvad man gæfter paa. — Et liv i selvbetragtning. Men ikke ligegyldigt for den fremmede, der har læst Ekelöfs vers.

Stykkerne er udvalgt og lydefrit oversat fra det svenske af Jens Lund Andersen, der ogsaa har skrevet et indsigtsfuldt forord. En del af fodnoterne til teksten kunne synes lidt overflødig; nød-stedte læsere kan nok selv bruge et leksikon. P. Brask-Andersen.